

OBSAH

Předmluva	16
I. Předmět a význam římského práva soukromého	17
§ 1 Předmět římského práva	17
§ 2 Význam římského práva	17
§ 3 Římské právo objektivní a subjektivní	18
§ 4 Periodizace vývoje římského práva soukromého	18
§ 5 Systém soukromého práva římského	19
II. Dějiny římského státního zřízení	20
§ 6 Rodové zřízení	20
§ 7 Veřejnoprávní práva římských občanů	20
§ 8 Soukromoprávní práva římských občanů	21
§ 9 Řím v době královské	21
§ 10 Král - rex	21
§ 11 Senát - senatus	21
§ 12 Lidová shromáždění - comitia	21
§ 13 Kněží - pontifikové	22
§ 14 Reformy krále Servia Tullia	22
§ 15 Řím v době republiky	22
§ 16 Sněmy – comitia a concilia	23
§ 17 Kurijní shromáždění – comitia curiata	23
§ 18 Setninové shromáždění – comitia centuriata	23
§ 19 Tributní shromáždění – comitia tributa	24
§ 20 Shromáždění plebejů - concilia plebis	24
§ 21 Senát	24
§ 22 Magistratury - úřady	25
§ 23 Principy vykonávání úřadů. Lex Villa annalis	25
§ 24 Pravomoci magistrátů	25
§ 25 Druhy magistratur	26
§ 26 Nejvyšší magistratury	26
§ 27 Konsulové	26
§ 28 Praetori	27
§ 29 Cenzori	27
§ 30 Nižší magistratury	27
§ 31 Kvestori	27
§ 32 Kurulští edilové	28
§ 33 Apparitores. Liktoři	28
§ 34 Mimořádné magistratury	28
§ 35 Diktátor	28

§ 36 Plebejské úřady	28
§ 37 Tribun lidu	28
§ 38 Plebejští aedilové	29
§ 39 Řím v době principátu	29
§ 40 Řím v době dominátu	29
III. Prameny římského práva	31
§ 41 Obecně o pramenech práva	31
§ 42 Prameny práva v době královské	32
§ 43 Fas	32
§ 44 Mores maiorum	33
§ 45 Consuetudo	33
§ 46 Leges regiae	34
§ 47 Pontifikální interpretace	34
§ 48 Prameny práva v době římské republiky	34
§ 49 Mores maiorum a consuetudo	35
§ 50 Foedus	35
§ 51 Komiciální legislativa	35
§ 52 Zákonodárný proces	36
§ 53 Senatus consultum	36
§ 54 Honorární právo	37
§ 55 Právní věda	38
§ 56 Responsa prudentium	39
§ 57 Zákon dvanácti desek	39
§ 58 Prameny římského práva v době principátu	40
§ 59 Mores maiorum a consuetudo	40
§ 60 Komitiální legislativa	40
§ 61 Senatus consultum	40
§ 62 Honorární právo	41
§ 63 Císařské konstituce	41
§ 64 Právní věda. Ius receptum, ius controversum– Sabiniani a Prokuliani. Citační zákony	41
§ 65 Prameny římského práva v době dominátu	42
§ 66 Justiniánská kodifikace	42
§ 67 Římští právníci	43
IV. Recepce římského práva	44
§ 68 Recepce římského práva	44
§ 69 Pojem recepce římského práva	44
§ 70 Hlediska recepce římského práva	44
§ 71 Římskoprávní dědictví a jeho obnova ve středověku	45

§ 369 Pacta praetoria – pactum iurisiurandi	156
§ 370 Pacta legitima	156
Obligační právo – delikty	157
§ 371 Pojem delictum	157
§ 372 Furtum – krádež	157
§ 373 Druhy krádeže a tresty	158
§ 374 Druhy žalob z krádeže	159
§ 375 Actio furti – poenální žaloba z krádeže	159
§ 376 Condictio ex causa furtiva	160
§ 377 Rei vindicatio a actio ad exhibendum	160
§ 378 Rapina - loupež	161
§ 379 Damnum iniuria datum	161
§ 380 Iniuria	163
§ 381 Verbální iniurie	164
§ 382 Dolus	164
§ 383 Calumnia	164
XIX. Obligační právo – kvazidelikty	166
§ 384 Pojem kvazidelikt	166
§ 385 Porušení povinnosti soudce – iudex qui litem suam fecit (fecerit)	166
§ 386 Porušení povinnosti zeměměřiče	166
§ 387 O vylitých – effusum – a vyhozených – deiectum – věcech	166
§ 388 O postaveném a pověšeném – de posito et suspenso	167
§ 389 O povinnostech loďařů, hostinských a provozovatelů stájí	167
XX. Dědické právo	168
§ 390 Pojem dědického práva	168
§ 391 Zásady dědického práva	168
§ 392 Pozůstalost	168
§ 393 Zůstavitel	168
§ 394 Dědic	169
§ 395 Dědická posloupnost	169
§ 396 Delace	169
§ 397 Předpoklady dědictví	169
§ 398 Dědické právo v Zákonu XII desek	169
§ 399 Univerzální sukcese	170
§ 400 Beneficium separationis	170
§ 401 Beneficium abstinendi	170
§ 402 Beneficium inventarii	170
§ 403 Ereptorium – odnětí dědictví	171
§ 404 Collatio – kolační povinnost	171

§ 405 Právní postavení dědiců	171
§ 406 Heredes voluntarii – dědicové dobrovolní	171
§ 407 Heredes necessarii – dědicové nutní	171
§ 408 Struktura dědického práva	172
§ 409 Dědická posloupnost intestátní	172
§ 410 Dědické třídy podle civilního práva - hereditas legitima	172
§ 411 Dědické třídy podle honorárního práva – bonorum possessio intestati	173
§ 412 Rozdíly mezi honorární a civilní intestátní posloupností	174
§ 413 Bonorum possessio cum re a sine re	174
§ 414 Justiniánská intestátní posloupnost – Novelly 118 a 127	174
§ 415 Testamentární dědická posloupnost	175
§ 416 Testament	175
§ 417 Znaky testamentu	175
§ 418 Způsobilost k sepsání testamentu – testamenti factio activa	175
§ 419 Způsobilost být dědicem – testamenti factio passiva	176
§ 420 Incapacitas	176
§ 421 Indignitas	176
§ 422 Ustanovení dědice	177
§ 423 Druhy testamentů.	177
§ 424 Testamentum comitiis calatis	178
§ 425 Testamentum in procinctu	178
§ 426 Testamentum per aes et libram – mancipační testament	178
§ 427 Nunkupační testament	178
§ 428 Praetorský testament	178
§ 429 Nepravidelné testamenty – ztížené	179
§ 430 Nepravidelné testamenty – privilegované	179
§ 431 Testamenty v době práva poklasického	179
§ 432 Testamentární svědci	180
§ 433 Exhereditatio – vydědění	180
§ 434 Dědění proti testamentu a formální a materiální práva neopominutelného dědice	180
§ 435 Ochrana práv dědice při nespravedlivé závěti nebo nespravedlivém darování	181
§ 436 Zrušení testamentu	181
§ 437 Dědická substitute	181
§ 438 Substitutio vulgaris	182
§ 439 Substitutio pupillaris	182
§ 440 Substitutio quasipupillaris	182
§ 441 Ochrana civilního dědice – hereditatis petitio	182
§ 442 Ochrana praetorského dědice – interdictum Quorum bonorum	183

§ 443 Ostatní pořízení mortis causa	183
§ 444 Legatum	183
§ 445 Legatum per vindicationem	184
§ 446 Legatum per damnationem	184
§ 447 Legatum sinendi modo	184
§ 448 Legatum per praeceptionem	184
§ 449 Fideicommissum	184
§ 450 Univerzální fideikomis	185
§ 451 Omezení fideikomisů	185

§ 72	Recepce římského práva a barbarské zákoníky	45
§ 73	Právní stav po zániku Západořímské říše	46
§ 74	Glosátoři	46
§ 75	Představitelé glosátorů	47
§ 76	Komentátoři/ konciliátoři/ postglosátoři	47
§ 77	Představitelé komentátorů	48
§ 78	Mos italicus a mos gallicus. Humanistická a elegantní jurisprudenc	48
§ 79	Škola přirozeného práva	49
§ 80	Usus modernus pandectarum	49
§ 81	Škola historickoprávní	49
§ 82	Škola interpolační	49
§ 83	Římsko-řecká škola	49
§ 84	Škola antických právních dějin	49
§ 85	Moderní kritická škola	50
§ 86	Škola socialistické právní vědy	50

V. Římské právo procesní **51**

§ 87	Obecně o ochraně práv	51
§ 88	Svémoc	51
§ 89	Omezení svémoci	51
§ 90	Jurisdikce	52
§ 91	Soudní proces	52
§ 92	Legisakční proces	52
§ 93	Rozhodovací řízení v legisakčním procesu a druhy žalob	53
§ 94	Vykonávací řízení v legisakčním procesu	53
§ 95	Formulový proces	54
§ 96	Fáze formulového procesu	54
§ 97	Litiskontestace	56
§ 98	Podmínky řízení	56
§ 99	Zastoupení	57
§ 100	Kogniční proces	57
§ 101	Reskriptový proces	57
§ 102	Apelace	58
§ 103	Změny v mimořádných řízeních	58
§ 104	Žaloba – formální význam	58
§ 105	Žaloba –materiální význam	58
§ 106	Druhy žalob	58
§ 107	Actiones in rem – vindicatio, petito	59
§ 108	Actiones in personam	59
§ 109	Actiones stricti iuris	60
§ 110	Actiones bonae fidei	60

§ 111 Actiones ex contractu – actiones ex delicto	61
§ 112 Actiones perpetuae	61
§ 113 Actiones temporales	61
§ 114 Promlčení žalob	61
§ 115 Běh promlčecích lhůt a její přetržení	62
§ 116 Actiones directae	62
§ 117 Actiones utiles a actiones in factum conceptae	62
§ 118 Actiones privatae	62
§ 119 Actiones populares	62
§ 120 Actiones civiles	63
§ 121 Actiones honorariae	63
§ 122 Actiones rei persecutoriae	63
§ 123 Actiones poenales	63
§ 124 Actiones mixtae	64
§ 125 Konkurence žalob	64
§ 126 Kumulace žalob	64
§ 127 Exceptiones – námitky	65
§ 128 Mimořádné prostředky magistrátské	65
§ 129 Druhy interdiktů	66
§ 130 Missio in possessionem	66
§ 131 Restitutio in integrum	66
§ 132 Praetorské stipulace	67

VI. Exekuce a konkurs 68

§ 133 Exekuce	68
§ 134 Exekuce podle Zákona XII desek	68
§ 135 Exekuce podle Lex Poetelia de nexis	68
§ 136 Konkurs	69
§ 137 Lex Iulia de cessione bonorum	69
§ 138 Důvody úpadku a jeho možné řešení	69
§ 139 Privilegium exigendi	70
§ 140 Nařítatelnost právního jednání dlužníka	70

VII. Právní jednání negotium 72

§ 141 Pojem právní jednání	72
§ 142 Druhy právního jednání podle počtu stran	72
§ 143 Druhy právního jednání podle úpravy poměrů za života nebo po smrti	72
§ 144 Druhy právního jednání podle poskytnutého protiplnění	72
§ 145 Předpoklady perfektního právního jednání	72
§ 146 Formy projevu vůle	73

§ 147	Obsah právního jednání	73
§ 148	Podmínka <i>conditio</i>	73
§ 149	Uložení času <i>dies</i>	74
§ 150	Modus – účelové určení	74
§ 151	Vady právních úkonů	74
§ 152	Výklad smlouvy	75
§ 153	Vědomá neshoda projevu a vůle	75
§ 154	Projev v žertu	75
§ 155	Mentální rezervace	75
§ 156	Předstírané právní jednání – simulované	76
§ 157	Obcházení zákona	76
§ 158	Shrnutí – rozdíl mezi simulovaným jednáním a jednáním, které obchází zákon	76
§ 159	Nevědomá neshoda vůle a projevu	76
§ 160	Neshoda projevu s vůlí	76
§ 161	Omyl – <i>error</i>	76
§ 162	Druhy omylu	77
§ 163	Pohnutky právního jednání	77
§ 164	Pohnutka právního jednání – <i>dolus</i>	77
§ 165	Pohnutka právního jednání – <i>vis ac metus</i>	77
§ 166	Vadnost a její následky na právního jednání	78
VIII.	Způsobilost k právům a povinnostem a právním úkonům	79
§ 167	Způsobilost k právům a povinnostem	79
§ 168	Způsobilost k právním úkonům	79
§ 169	Omezení způsobilost k právním úkonům	79
IX.	Osoby – <i>status civitatis et libertatis</i>	82
§ 170	Subjekty práv	82
§ 171	Základní dělení osob podle římského práva	82
§ 172	Osoby svého práva – <i>personae sui iuris</i>	82
§ 173	Osoby podřízené cizímu právu – <i>personae alieni iuris</i>	83
§ 174	Propuštěnci	83
§ 175	Osoby v <i>mancipiu</i>	83
§ 176	Kolonové	84
§ 177	<i>Caput civis Romani</i>	84
§ 178	Kategorie fyzických osob	84
§ 179	<i>Status libertatis</i>	85
§ 180	<i>Status civitatis</i>	85
§ 181	Narození	85
§ 182	Propuštění na svobodu	86

§ 183 Udělení občanství	86
§ 184 Capitis deminutio	86
§ 185 Capitis deminutio maxima	87
§ 186 Capitis deminutio media	87
§ 187 Capitis deminutio minima	87
§ 188 Právo návratu – ius postliminii	88
§ 189 Otroci	88
§ 190 Dominica potestas	89
§ 191 Vznik otroctví	89
§ 192 Zánik otroctví	89
§ 193 Lex Fufia Caninia	90
§ 194 Mancipium	90
X. Římské právo rodinné	91
§ 195 Status familiae	91
§ 196 Patria potestas	91
§ 197 Vznik otcovské moci	92
§ 198 Zánik otcovské moci	92
§ 199 Obsah otcovské moci	92
§ 200 Právo manželské	92
§ 201 Druhy manželství	92
§ 202 Předpoklady vzniku manželství	93
§ 203 Způsoby uzavření manželství	93
§ 204 Překážky vzniku manželství	93
§ 205 Zánik manželství	94
§ 206 Konkubinát	94
§ 207 Kontubernium	94
XI. Právnícké osoby	95
§ 208 Pojmem právnícká osoba	95
§ 209 Veřejnoprávní korporace	95
§ 210 Soukromoprávní korporace	97
Objekty práv	98
§ 211 Objekty práv – res	98
§ 212 Příslušenství věci	98
§ 213 Cena	98
§ 214 Res extra commercium	98
§ 215 Rozdělení věci	99
XIII. Systém věcných práv	101
§ 216 Obecně o věcných právech	101
§ 217 Detence - detentio	101

§ 218 Držba - possessio	101
§ 219 Znaky držby	102
§ 220 Pojetí držby	102
§ 221 Předmět držby	102
§ 222 Druhy držby – dobrá víra a nespravedlivá držba	102
§ 223 Druhy držby – podle vůle	102
§ 224 Druhy držby – podle nabytí skrze osobu třetí	103
§ 225 Druhy držby – podle její odůvodněnosti	103
§ 226 Druhy držby – podle skutkové podstaty vzniku	104
§ 227 Druhy držby – podle držení v dobré či zlé víře	104
§ 228 Druhy držby – podle právního základu	104
§ 229 Ochrana držby	104
§ 230 Nabytí držby	105
§ 231 Ztráta držby	105
§ 232 Vydržení – usucapio	106
§ 233 Vlastnictví - dominium	106
§ 234 Omezení vlastnického práva	107
§ 235 Omezení vlastnického práva – náboženské důvody	107
§ 236 Omezení vlastnického práva – komunikační důvody	107
§ 237 Omezení vlastnického práva – expropiace	108
§ 238 Omezení vlastnického práva – imise	108
§ 239 Spoluvlastnictví	108
§ 240 Druhy vlastnického práva	109
§ 241 Změny v druzích vlastnického práva v právu justiniánském.	109
§ 242 Způsoby nabytí vlastnického práva	110
§ 243 Derivativní způsob nabytí vlastnického práva – mancipace	110
§ 244 Derivativní způsob nabytí vlastnického práva – iniurecessio	111
§ 245 Derivativní způsob nabytí vlastnického práva – traditio	111
§ 246 Originární způsoby nabytí vlastnického práva	111
§ 247 Originární způsob nabytí vlastnického práva – assignace	111
§ 248 Originární způsob nabytí vlastnického práva – adiudikace	112
§ 249 Originární způsob nabytí vlastnického práva – z rozhodnutí magistráta.	112
§ 250 Originární způsob nabytí vlastnického práva – ex lege	112
§ 251 Originární způsob nabytí vlastnického práva - vydržení	112
§ 252 Originární způsob nabytí vlastnického práva – longi temporis praescriptio	112
§ 253 Originární způsob nabytí vlastnického práva – vydržení podle justiniánského práva	113
§ 254 Originární způsob nabytí vlastnického práva – okupace	113

§ 255 Originární způsob nabytí vlastnického práva – nález pokladu	114
§ 256 Originární způsob nabytí vlastnického práva – akcese.	114
§ 257 Originární způsob nabytí vlastnického práva – commixtio a confusio	115
§ 258 Originární způsob nabytí vlastnického práva – specifikace	115
§ 259 Ochrana vlastnického práva	115
§ 260 Zánik vlastnického práva	116
§ 261 Věcná práva k věci cizí užívací – služebnosti	116
§ 262 Základní zásady výkonu služebností	116
§ 263 Základní rysy – předpoklady výkonu služebností	117
§ 264 Vznik služebností	117
§ 265 Zánik služebností	118
§ 266 Druhy služebností	118
§ 267 Služebnosti pozemkové	118
§ 268 Služebnosti k pozemkům venkovským	118
§ 269 Služebnosti k pozemkům městským	119
§ 270 Služebnosti osobní	119
§ 271 Ochrana služebností	120
§ 272 Emphyteusis	120
§ 273 Superficies	121
§ 274 Garanční věcná práva k věci cizí	121
§ 275 Předmět zástavního práva	121
§ 276 Obsah zástavního práva	121
§ 277 Úmluvy v rámci zástavního práva	122
§ 278 Druhy zástavního práva	122
§ 279 Fiducia	122
§ 280 Právní účinky fiducie	123
§ 281 Právní ochrana fiducie	123
§ 282 Pignus	123
§ 283 Invecta et illata – hypotheca	123
§ 284 Hypotheca	124
§ 285 Předpoklady vzniku hypotéky	124
§ 286 Právo věřitele k zastavené věci	124
§ 287 Právní ochrana hypotéky	124
§ 288 Zánik zástavního práva – obecně	124

XIV. Obligační právo – obecná část125

§ 289 Pojem a podstata závazkového práva	125
§ 290 Subjekty závazkových vztahů	125
§ 291 Vznik závazku	126
§ 292 Druhy závazků	126

§ 293 Náhrada škody	126
§ 294 Předmět obligace	127
§ 295 Obsah obligace	127
§ 296 Rozdělení obligací	127
§ 297 Prodlení	128
§ 298 Změna obligace	128
§ 299 Zajištění závazku	128
§ 300 Osobní utvrzení obligace zřizované dlužníkem	128
§ 301 Konvenční pokuta	129
§ 302 Arra - závdavek	129
§ 303 Uznání vlastního dluhu	129
§ 304 Osobní utvrzení obligace zřizované třetí osobou	129
§ 305 Rukojemství	129
§ 306 Uznání cizího dluhu	130
§ 307 Úvěrový příkaz	130
§ 308 Věcné útržení obligace	131
§ 309 Naturální obligace	131
§ 310 Adjektické ručení	131
§ 311 Adjektické ručení – první skupina žalob	132
§ 312 Adjektické ručení – druhá skupina žalob	132
§ 313 Převod obligace	132
§ 314 Úroky	133
§ 315 Zánik závazku	133
§ 316 Solutio	134
§ 317 Odpuštění dluhu	134
§ 318 Novace	134
§ 320 Dodatečná nemožnost plnění	135
§ 321 Compensatio - započtení	135

XV. Obligační právo – zvláštní část136

§ 322 Pojem obligační smlouva	136
§ 323 Dělení smluv v římském právu	137
§ 324 Formální kontrakty	137
§ 325 Verbální kontrakty	138
§ 326 Stipulatio	138
§ 327 Dotis dictio	139
§ 328 Promissio operarum – iurata promissio operarum	139
§ 329 Vadiatura	139
§ 330 Praediatura	139
§ 331 Literární kontrakty	139

§ 332 Nomen transcriptitium - expensilatio	140
§ 333 Syngrapha a chirografa	140
§ 334 Neformální kontrakty	140
§ 335 Reálné kontrakty	140
§ 336 Reálné kontrakty – typizované, pojmenované	140
§ 337 Mutuum – zápůjčka	141
§ 338 Commodatum – výpůjčka	142
§ 339 Depositum – úschova	143
§ 340 Depositum irregulare	144
§ 341 Depositum sequestre	144
§ 342 Pignus	144
§ 343 Reálné kontrakty – inominátní	145
§ 344 Konsensuální kontrakty	145
§ 345 Emptio – venditio – smlouva tržová	146
§ 346 Odpovědnost za právní vady (evikce) a faktické vady	147
§ 347 Vedlejší úmluvy tržové smlouvy – pacta adiecta	147
§ 348 Locatio - conductio	148
§ 349 Societas – smlouva společenská	148
§ 350 Mandatum	149

XVI. Obligační právo – kvazikontrakty **150**

§ 351 Pojem kvazikontrakt a druhy kvazikontraktů	150
§ 352 Tutela – poručenství	150
§ 353 Communio incidens – věcné společenství nezaložené smlouvou	150
§ 354 Conditiones sine causa – bezdůvodné obohacení	151
§ 355 Conductio indebiti	151
§ 356 Conductio causa data causa non secuta	151
§ 357 Conductio ob turpem causam	152
§ 358 Conductio ob iniustam causam	152
§ 359 Conductio ob causam finitam	152
§ 360 Conductio sine causa specialis	152
§ 361 Negotiorum gestio	152

XVII. Obligační právo – pacta **154**

§ 362 Pojem pacta – neformální úmluvy	154
§ 363 Pacta adiecta	155
§ 364 Pacta praetoria	155
§ 365 Pacta praetoria – constitutum debiti	155
§ 366 Pacta praetoria – receptum nautarum, cauponum et stabulariorum	155
§ 367 Pacta praetoria – receptum argentarii	156
§ 368 Pacta praetoria – receptum arbitri	156